9.10. Kohanimede määramine ja korrastamine

Järgnevalt kirjeldame täpsemalt kohanimede korrastamise etapil tehtavaid tegevusi.

Kohalike omavalitsuste tavatöös tuleb koha-aadresside analüüsimisel ja määramisel tegeleda peamiselt kolme liiki kohanimeobjektide kohanimede ja nende ruumilise ulatusega. Need on:

1. väikekohad (tiheasustuspiirkonnad, näiteks endised aiandusühistud);
2. liikluspinnad (nt teed, tänavad);
3. maaüksused (nt hajaasustuses asuvate eramute, tavamõistes talude või suvilate maad jmt).

Loomulikult ei saa arvestamata jätta, et kõik kohanimed on omavahel teatud seostes ja mängivad ühtlasi olulist rolli kõigi kolme nimetatud objekti kohanimede määramisel. Näiteks kui on määratud kohanimi järvele, jõele, mäele või muule loodusobjektile, siis on loomulik, et seal läheduses olevale liikluspinnale või maaüksusele võidakse määrata sama kohanimi, ainult teistsuguse liigisõnaga.
Näiteks:

1. Otepää vallas on Pühajärv ja selle poole suunduv tee on nimetatud Pühajärve teeks;
2. Helme vallas asub Petajärv ja selle järgi on oma nime saanud järve kaldal olev Petajärve maaüksus.

Sarnaseid näiteid, kus loodusobjektide nimedest tuletatakse ka teised kohanimed, saab tuua hulgaliselt. Loomulikult võib olla ka vastupidi, et enne saab nime nt maamaja (tavamõistes talu) ja seejärel loodusobjekt. Kõikide omavalitsuse territooriumile jäävate nimeobjektide, sealhulgas loodusobjektide nimede määramisega saab tegeleda omavalitsus. Nimevaliku tegemisel tuleb lähtuda **kohanimeseaduses** toodud põhimõtetest. Kohanime määramisel peab selgitama ka nimeobjekti ruumilise ulatuse. Kui ruumiline ulatus muutub (näiteks ehitatakse tee pikemaks) ja sama nime soovitakse kasutada muutunud ulatusega objekti puhul, siis peab omavalitsus ka selle muudatuse õigusaktiga kinnitama ning esitama kohanimeregistrile.

Selles käsiraamatus käsitleme põhjalikumalt eelkõige adresseerimissüsteemis otseselt osalevate kohanimede (väikekohad, liikluspinnad ja maaüksused) kontrollimise, määramise ja muutmise spetsiifikat, kuigi üldiselt kehtivad samad reeglid enamiku kohanimeobjektide kohta (vt. täiendavalt alates peatükist **"11. Kohanimele esitatavad nõuded**").

Viimati uuendatud 11.01.2023